

NS-wandeling Leeuwarden

Rondwandeling Leeuwarden 6,5 - 12,5 km

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen meestal een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). Deze route is echter speciaal voor NS-wandelaars samengesteld. Het rondje door de stad is opgenomen in het Elfstedenpad (Streekpad, 283 km). Het tweede deel, langs de voormalige groene land- en tuinbouwgebieden van Leeuwarden, volgt de route 'Groente en Fruit'. De stadsroute is **6,5 km** lang en kan worden uitgebreid tot totaal **12,5 km**. Beide routes beginnen en eindigen op station Leeuwarden. Je kunt de verlenging inkorten tot 3 km (i.p.v. 6 km) zodat je totaal 9,5 km loopt (6,5+3 km).

Honden zijn aangelijnd toegestaan.

Veel wandelplezier!

Heen- en terugreis

Station Leeuwarden is per trein goed bereikbaar vanuit Zwolle, Den Haag/Rotterdam. Er rijden meerdere treinen per uur.

Vanaf station Leeuwarden vertrekken rechtstreekse treinen naar Groningen, Stavoren, Harlingen en Den Haag/Rotterdam. Voor actuele vertrektijden zie www.ns.nl/reisplanner (ook bustijden).

Horeca

Let op: de openingstijden veranderen regelmatig. Check ze daarom vooraf op de betreffende site.

In de stad zijn diverse horecagelegenheden, o.a.:

- In de Prinsentuin: Grand Café Rest. De Koperen Tuin, dagelijks vanaf 10 uur; www.dekoperentuin.nl
- Bij Fries Museum: Café Thús (Wilhelminaplein 90), di t/m zo 10.30-18.00 uur, www.friesmuseum.nl
- Eetcafé Het Leven (Druifstreek 57), open vanaf 11 uur, ma di, wo vanaf 16 uur; www.eetcafehethleven.nl
- Eatcorner Potmarge (Drachtsterweg 2, aan water, met bootverhuur), dagelijks geopend vanaf 10 uur, zo vanaf 13 uur; www.potmarge.nl
- Grand-Café De Walrus (Gouverneursplein 37):, elke dag open vanaf 10 uur; www.dewalrus.nl

Markering van de route

De route is gemarkeerd met geel-rode tekens met NS-logo. Markeringen staan op hekken, verkeersborden en paaltjes. Waar routebeschrijving en markering verschillen, volg je de markering. Tussentijdse veranderingen in het veld worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Te bezoeken onderweg

- Fries Museum, www.friesmuseum.nl en het Fries Verzetsmuseum (geïntegreerd in het Fries Museum), www.friesverzetsmuseum.nl, Mk gratis.
- Pier Pander Museum en Tempel (in Prinsentuin); www.pierpander.nl
- Museum Princessehof, www.princessehof.nl, Mk gratis.
- Natuurmuseum Fryslân, (Schoenmakersperk 2) www.natuurmuseumfryslan.nl, Mk gratis.
- De Blokhuispoort: cultureel bedrijvent centrum waar vroeger gedetineerden zaten, Blokhuisplein 40, www.blokhuispoort.nl
- Oldehove: de scheve toren, www.oldehove.eu

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Zie www.wandelnet.nl.

Meldpunt Routes

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons: www.meldpuntroutes.nl.

Routebeschrijving

Tip: je kunt de route ook met je smartphone volgen. Download de app van Wandelnet in Google Play of de App Store. Zoek op routenaam en download thuis (wifi) de route. Zorg dat je telefoon is opgeladen en dat je locatiegegevens aanstaan.

Vanaf de voorzijde van het station loop je richting hoge (kantoor)toren, ruim 100 m verderop. Dus: zebepad oversteken, langs de fontein (twee grote hoofden) en rechtdoor het wandelpad volgen. Loop via de passage onder de hoge toren door en ga rechtdoor de vaste brug over. Na de brug rechtdoor, Prins Hendrikstraat.

1. 11fountains: Love

Elf fonteinen in de elf Friese steden, ontworpen door elf kunstenaars uit elf verschillende landen. In Leeuwarden staat de mistfontein "Love", ontworpen door de Spaanse kunstenaar Plensa. "Love" bestaat uit twee 7 meter hoge, witte sculpturen van een jongen en een meisje. Ze lijken elkaar aan te kijken, maar hun ogen zijn gesloten. Om hen heen hangt een twee meter hoge mistwolk waar we in rond kunnen dwalen. De kinderen 'dromen'. Volgens de kunstenaar is de toekomst voor kinderen een droom vol beloftes.

2. Prins Hendrik

Aan de gevel van het hoekpand zie je het borstbeeld van Prins Hendrik, die ook wel Hendrik de Zeevaarder werd genoemd. Hij was de broer van koning Willem III.

Je komt op het Zaailand (Wilhelminaplein) met links het Paleis van Justitie.

3. Het Paleis van Justitie

Het Paleis van Justitie is het provinciaal gerechtshof en arrondissementsrechtbank, een statig gebouw uit 1846–1852 met imposant zuilenportiek. Ertegenover ligt het Fries Museum (met Verzetsmuseum). Op het plein is elke vrijdag een waren- en rommelmarkt.

Na het gerechtsgebouw linksaf. Na schouwborg 'De Harmonie' en een vaste brug direct rechtsaf, het water aan de rechterhand houden (Klein Schavernek). Aan het einde van Klein Schavernek de weg oversteken en rechtdoor, Torenstraat volgen. Loop links langs de Oldenhove (scheve toren). Via het zebrapad de weg oversteken de Prinsentuin in.

4. De Oldehove

De Oldehove is een 40 m hoge, onvoltooide romp van een gotische toren, gebouwd in 1529–1532. De fundering van toren en (St. Vitus)kerk was niet berekend op het gewicht. Al tijdens de bouw zakte de toren scheef, zodat de kerk in de 16e eeuw werd afgebroken.

In de zuidmuur is een 16e-eeuwse zerk geplaatst van Pieter van Dekama en Catharina van Loo, afkomstig van het Oldehoofsterkerkhof. Dat is het plein voor de toren, dat tot 1833 in gebruik was als kerkhof. Onder het plein ligt een parkeerkelder. 24 Tegels met afbeeldingen en teksten uit het Historisch Centrum Leeuwarden markeren de ligging van de voormalige St. Vituskerk. Toren bezoeken? Zie www.oldehove.eu

Klinkerpad naar rechts negeren en het gravelpad volgen langs de Beatrixboom. Links passeer je een beeldje van 'Fietsend meisje in laatste oorlogs-winter'. Daarna rechts aanhouden, een pad omhoog naar de Pier Pander Tempel (in 1924 gebouwd voor een beeldengroep van de Friese beeldhouwer Pier Pander). *Links, aan overzijde van de gracht, staat een standbeeld van de ideale Friese stamboekkoe, Us Mem (onze moeder)*. Volg het asfaltpad rechtdoor langs het water, zijpaden rechts negeren.

5. De Prinsentuin

De Prinsentuin werd eind Tachtigjarige Oorlog aangelegd op het bastion dat de Spanjaarden uit de stad moest houden. De tuin was het 'Lusthof der Friese Nassau's'. Willem I schonk het in 1819 aan de stad, als wandelplaats voor de gewone burgers. Het park werd in 1842 heringericht door tuinarchitect Lucas Pieter Roodbaard. Het water waar je langsloopt, was vroeger finishplaats van de Elfstedentocht.

Zijpad naar rechts (met hek) negeren. Het volgende pad schuin naar rechts omhoog volgen, richting verzetsmonument. Bij bank en prullenbak linksaf richting restaurant De Koperen Tuin. Vóór ijzeren hek links aanhouden, pad volgen rond de vijver (links is het Pier Pander-museum). Loop voor de muziekoepel langs. Einde pad rechtsaf (pad met brugje negeren). Linksaf door Poort (St. Jobsleen), de weg oversteken en rechtdoor.

6. Doelestraat

Op de hoek Groeneweg/Doelestraat staat het Coulonhûs, begin 18e eeuw gebouwd door hofarchitect Anthony Coulon. Sinds 1958 is de Fryske Akademy er gehuisvest. De Friese gemeentewapens zijn een dankbetuiging voor de financiële ondersteuning van de gemeenten.

Aan het eind van de Doelestraat linksaf, Grote Kerkstraat (*naar Keramiëkmuseum: ga op de Grote Kerkstraat rechtsaf*).

7. Museum Prinsessehof

Rechts van de Grote Kerkstraat ligt Keramiëk Museum Prinsessehof. Het hoofdgebouw(nr. 11) is rond 1730 gebouwd door Anthony Coulon, in opdracht van Marijke-Meu, de weduwe van Johan Willem Friso. Ze bewoonde haar 'stadspaleisje' tussen 1731 en 1765. In het museumcomplex zijn de (resten van) de voormalige stadhoudelijke rijkschool met het 17e-eeuws

koetshuis opgenomen (nr. 17), de Cammingha- of Liauckemastins uit 1542 met de uivormig bekroonde toren (nr. 13) en een voormalig wijnpakhuis (nr. 15). www.prinsessehof.nl

Volg de Grote Kerkstraat en neem de tweede straat rechtsaf, St. Anthonystraat (*met oudste boom van Leeuwarden*). Op viersprong linksaf. Einde straat linksaf, Weerd. Aan het eind van de straat rechtdoor, Raadhuisplein.

8. Raadhuisplein

In het midden van het plein staat de Wilhelminaboom, een linde geplant in het kroningsjaar 1898. Aan het plein staat het stadhuis, in 1715 door Claes Bockes Balck gebouwd in barokstijl op de kelders van de Auckamastins. Op het leidendak staat een klokkenkoepel met carillon met maar liefst 39 klokken. Het carillon is in de 19e eeuw in het torentje van het Stadhuis geplaatst. In 1760 is het gebouw uitgebreid met sierlijke vleugel met fraaie raadszaal. Op het aangrenzende Hofplein staat het standbeeld van graaf Willem Lodewijk, de eerste Friese stadhouder (1584- 1620), in de volksmond 'Us Heit' (onze vader) genoemd. In het witgepleisterde gebouw erachter zetelde het Stadhoudelijk Hof (16e tot 18e eeuw). Later was het in gebruik als werkvertrek en trouwzaal. Nu is er een hotel gehuisvest.

Na het standbeeld van Us Heit eerste straat linksaf, Beijerstraat. Deze straat leidt naar het hoogste punt van Leeuwarden, de 'top' van de terp Nijehove op de hoek met de Grote Kerkstraat. Op viersprong linksaf, Grote Kerkstraat. Eerste straatje rechtsaf, Wijde Gasthuissteeg. Volg dit met de bocht naar rechts. Je loopt langs het Nieuw St. Anthony Gasthuis.

9. St. Antonygasthuis

Het gasthuiscomplex is in 1857 gebouwd door architect Stoett. De mooie tuin heeft twee prieltjes. Het achterste was voor de rijke mensen, het voorste voor de minder bedeeden. De vier koppaviljoens dragen de namen van adellijke families die de bouw financierden: Burmania, Minnema, Auckama en Wiarda. Alle panden met een vergulde klok in de gevel behoren tot dit gasthuis. Aan de overzijde van de straat ligt het voormalige Stads Weeshuis, nu Fries Natuurhistorisch Museum.

Eerste straat rechtsaf, Pijlsteeg. Op viersprong linksaf (Grote Kerkstraat).

10. Mata Hari

Direct aan de rechterzijde (Grote Kerkstraat 212) staat het pand dat van oorsprong een middeleeuwse stins was. Danseres Mata Hari woonde er in haar meisjesjaren. Ze werd in 1876 als Margaretha Geertruida Zelle geboren in Leeuwarden. In de Eerste Wereldoorlog (1917) werd ze gefusilleerd door de Fransen wegens spionage. Verderop in de route (Kelders) staat een beeldje van haar, precies tegenover haar geboortehuis dat in 2013 bij een grote brand werd verwoest.

Eerste straat rechtsaf, Kleine Hoogstraat. Einde straat rechtsaf. Daarna linksaf, St. Jacobsstraat. Eerste straatje linksaf (Klokstraat). Op viersprong rechtdoor, tussen twee trapgevels door, Poststraat. Aan einde straat linksaf (Minnemastraat). Einde straat rechtsaf, Eewal. Neem de tweede straat linksaf, Slotmakersstraat. *Je loopt door de voormalige Joodse buurt; van de ruim 600 Joodse Leeuwarders vermoordden de nazi's er 500.* Aan einde straat rechtdoor, Bij de Put. Vóór de Grote- of Jacobijnerkerk linksaf, langs het Oranjepoortje uit 1663 (privé-ingang van de Nassau's van kerk en grafkapel).

11. De Grote- of Jacobijnerkerk

De Grote- of Jacobijnerkerk was oorspronkelijk een kapel van de Dominicaner of Jacobijner monniken, daterend uit de 13e eeuw. De bouw van de kerk duurde tot na 1500. Sinds 1588 is dit de laatste rustplaats van de Friese Nassau's. Naast Leeuwarden hebben alleen Delft en Breda een koninklijke grafkelder.

Direct rechts aanhouden, langs oude stadspomp en zijkant kerk. Na kerk rechtdoor langs Joods Monument. Vóór de voormalige Joodse school rechtsaf, langs ingang Stads Weeshuis. Langs de 17e-eeuwse ingang van het Boshuizen Gasthuis, vroeger een hofje voor oude vrouwen (vrij toegankelijk). Einde Jacobijnerkerkhof linksaf, Bredeplaats, naar Luilekkerland, een markante reeks aaneengebouwde 17e-eeuwse huisjes. Na huisnr. 9 linksaf, smal steegje, Luilekkerland.

Na een bezoek aan Luilekkerland teruglopen. Straat schuin naar rechts oversteken en tussen huisnr. 2 en oude Kosterij linksaf trapje op. Smalle doorgang volgen langs oude Kosterij. Trap af en recht-door over parkeerplaats en langs speelplaats. Trap op en boven direct linksaf, daarna rechtsaf. Einde

steegje (St. Frederiksteeg) rechtsaf, Monnikemuurstraat. Linksaf, (bij de Put).

Rechtdoor, Sacramentsstraat (straatnaambordje staat boven huisnr. 32), langs de voormalige Joodse Synagoge (nr. 19). Aan het eind van de straat linksaf, Voorstreek.

Ter hoogte van het Jugendstil-pand van de Centrale Apotheek rechtsaf oversteken en dan linksaf, Voorstreek aan overzijde volgen. Na nr. 70 rechtsaf richting Bonifatiuskerk.

12. Bonifatiuskerk

De rooms-katholieke Bonifatiuskerk is gebouwd tussen 1882 en 1884 door de bekende architect P.J.H. Cuypers. Begin 1976 brak tijdens een zware storm de spits van de 78 meter hoge toren af. Later is de toren herbouwd.

Volg de straat links om de kerk heen, ga rechtdoor de rode trap op en via de doorgang onder het gebouw door. Weg oversteken en linksaf. Direct rechtsaf (bij bord P vergunninghouders) en voor de voormalige Prins Frederik Kazerne links aanhouden. Vóór het water rechtsaf, asfaltpad.

Pad langs het water blijven volgen tot aan een parkeerplaats. Vóór blauwe afvalbak links aanhouden, klinkerpad volgen langs het water met woonboten. Einde pad rechtdoor, weg oversteken en linksaf, Nieuwekade. Rechtdoor vaste brug over en direct rechtsaf, Tuinen. Na huisnr. 4 linksaf, Turfmarkt. Rechtdoor, langs voormalig Fries Museum en de Kanselarij.

13. Kanselarij en De Utrecht

De Kanselarij is een van de fraaiste gebouwen van Leeuwarden. Het pand (1566-1571) is de voormalige rechtzetel van het Hof van Friesland. Na opheffing van het Hof (1811) bood de Kanselarij onderdak aan respectievelijk een hospitaal, kazerne, Rijksarchief en Provinciale Bibliotheek.

Aan de Tweebaksmarkt 48 staat 'De Utrecht', een bescheiden podium voor kunstenaars, ontwerpers en schrijvers. Voor een bezoek aan het rijksmonument in jugendstil, zie www.deutrecht.fr.nl.

Iets verderop (Tweebaksmarkt 52) ligt het provinciehuis, in de 16e eeuw woonpaleis van bisschop Cunerus Petri. Later fungeerde het als provinciehuis. Ertegenover ligt het voormalige hoofdpostkantoor.

De Turfmarkt gaat over in Tweebaksmarkt en Druifstreek.

Aan einde Druifstreek, op het Blokhuisplein (schuin links), kun je de oude strafgevangenis bezichtigen, de Blokhuispoort. In de voormalige cellen zijn nu winkeltjes en kleine bedrijfjes gevestigd.

Einde Druifstreek rechtsaf en direct weer rechtsaf, Ossekop.

14. De Ossekop

Nr. 11 is het geboortehuis van Saskia van Uylenburgh, de vrouw van Rembrandt van Rijn. Nu fungeert het als kantoor van het bekende advocatenduo de gebroeders Anker. Even verderop, links, is de oudste kroeg van Leeuwarden, De Ossekop.

Einde straat rechtsaf (Oude Oosterstraat). Eerste straat linksaf, Heerestraat. Einde straat linksaf (Korfmakersstraat). Aan het eind van deze straat oversteken en linksaf, Kelders (links op de brug: beeldje Mata Hari). Houd het water aan de linkerhand. Aan het eind van de Kelders, bij een overwelling op driesprong van grachten, rechtdoor (Naauw), linkerzijde van het grachtje volgen.

15. Piksteen

Net na de overwelling zie je boven de waterlijn van het Naauw in de muur een natuursteen met allemaal gaatjes. Dit is de 'piksteen'. De schipper komend of gaand naar de loswal aan de Kelders, die deze steen het eerst met zijn pikhaak raakte, had voorrang. De gracht was hier te nauw om elkaar te passeren.

Aan het eind van Naauw linksaf, Wirdumerdijk; rechts De Waag.

16. De Waag en het Beursgebouw

De Waag (nu restaurant) is een prachtig 16e-eeuws pand. Tot 1884 was De Waag het centrum van de boter- en kaashandel; het lag in de Nieuwestad, het winkelhart van Leeuwarden. Aan het eind van de Wirdumerdijk (paar 100 m verder) kom je langs Het Beursgebouw (1880) voor de boter- en graanhandel (nu bibliotheek). Ertegenover staat de Mercuriusfontein (1923). Mercurius was de god van de handel.

Rechtdoor, Wirdumerdijk aan rechterzijde volgen. Bij de rotonde rechtdoor, voor Beursgebouw langs. *Hier gaan de korte (6,5 km) en lange(re) route (9 of 12,5 km) uit elkaar.*

Vervolg korte route, rechtstreeks naar station:

Direct na het Beursgebouw rechtsaf langs het water, Willemskade (historische schepen). Eerste weg linksaf, over de vaste brug en rechtdoor naar het station.

Vervolg lange(-re) route, langs de Potmarge:

Rechtdoor (*markering naar rechts negeren*) brug over en daarna steeds rechtdoor richting spoorwegovergang. Na het spoor 2e straat linksaf en even verderop rechts aanhouden, fietspad langs riviertje de Potmarge volgen.

17. De Potmarge

De Potmarge was een middeleeuws stroompje dat afwaterde op de Middellzee. Op de terpen ernaast ontstond het stadje Leeuwarden. Het riviertje, een beschermd monument, kent een rijke cultuur-historische geschiedenis. Van oudsher was het een groen, agrarisch gebied waar de rijken uit de stad hun buitenplaatsen aanlegden. Later veranderde het in een tuinbouwgebied; enkele overgebleven kassen en fruitbomen herinneren daar nog aan. Zie ook www.historischcentrumleeuwarden.nl/stad/andere-onderwerpen

Het asfaltfietspad langs het water steeds rechtdoor volgen, zijpaden negeren. Einde pad, bij houten bruggetje, linksaf. Brug over* en direct rechtsaf, asfaltpad langs het water volgen; alle zijpaden negeren. Op een driesprong na houten brug rechts aanhouden. (** Ingekorte route . Hier kun je de langere route van 6 km inkorten met 3 km. Ga in dat geval na de houten brug linksaf en lees verder bij *, zie alinea na infoblokje 17 Dorpskerk Huizum.*)

Op de volgende driesprong met twee houten bruggetjes links aanhouden, pad vervolgen langs Potmarge. Zijpaden negeren. Vlak voor einde pad rechtsaf (bordje fietsroute 51) door tunnel. (Aan overzijde water ligt Eatcorner Potmarge.)

Na de tunnel rechts aanhouden, het asfaltpad langs het water vervolgen, alle paden links negeren. Op splitsing rechts aanhouden en direct rechtsaf, houten brug over. Na de brug linksaf, pad langs het water. Volg het pad onder het viaduct door en houd vervolgens links aan, langs de schiphuizen. Waar het asfaltpad een bocht naar links maakt (bij blauwe afvalbak), ga je rechtsaf, een half-verhard pad op langs het water. Aan het eind

van het pad rechtsaf. (*Hier linksaf naar bushalte Holwortel; daar kun je desgewenst met lijn 2 naar het station rijden.*)
Neem de tweede straat linksaf (Tijnjedijk).

De straat rechtdoor volgen, zijwegen negeren. Vlak voor een rotonde linksaf richting parkeerplaats en direct rechtsaf langs parkeerplaats. Rechtdoor, een drukke brede weg oversteken. Na oversteek linksaf richting verkeerslichten. Eerste pad (bij blauwe afvalbak) rechtsaf, bruggetje over en rechtdoor richting kerk, De Rubus. Aan het eind van De Rubus, rechtdoor naar de kerk.

18. Dorpskerk Huizum

De 12e-eeuwse kerk van voormalig terpdorp Huizum is het oudste monument van de stad. De kerk valt vanwege het waardevolle interieur (koorbanken uit gouden eeuw, oudste preekstoel uit Friesland) onder een erfgoedstichting. Links van het toegangspad staat de grafsteenplaat van de ouders van de in Leeuwarden geboren dichter J.J. Slauerhoff. Loop gerust even over het kerkhof om de toren heen. Rechts staat een gerenoveerd baarhuisje (1875), nu ingericht als minimuseum voor grafcultuur. De dorpskerk is sinds 2014 een cultureel centrum; er worden evenementen georganiseerd en 's zomers is er een expositie te zien.

Straat volgen met een bocht naar rechts. Eerste klinkerpad, tegenover nr. 66, linksaf. Ga rechtdoor, Huizum Dorp. Na de ophaalbrug rechtdoor, Huizumerlaan. Neem de tweede straat rechtsaf, Jansoniusstraat. Einde straat rechtdoor weer een brugje over de Potmarge oversteken.

** Ingekorte route.* Na houten brug links aanhouden (*markering naar rechts negeren*), asfaltfietspad volgen met water aan linkerhand.

Steeds rechtdoor, zijpaden negeren. Einde fietspad rechtsaf en direct linksaf (Achter de Hoven). Rechtdoor spoorwegovergang over. Na het spoor de weg oversteken en linksaf.

Deze weg blijven volgen totdat de weg een bocht naar links maakt en rechtsaf slaan (blijft Achter de Hoven). Waar de weg een bocht naar rechts maakt, linksaf het voetpad op (aan linkerzijde lopen).

Aan de overzijde van het water is de Blokhuispoort, voorheen strafgevangenis. Het rijks-

monument biedt plaats aan een bibliotheek, hostel, restaurant en startende bedrijfjes.

Je loopt nu op het voetpad langs de Zuidergrachtswal, overgaand in Zuiderplein. Alle zijwegen negeren. Bij Zuiderplein 27 rechtsaf de weg oversteken. Rechtsaf brug over. Na de brug linksaf en het water aan de linkerhand houden, Willemskade (historische schepen). Eerste weg linksaf, over vaste brug en rechtdoor naar het station.

Deel je ervaringen

en schrijf een review:

www.wandelnet.nl/wandelroute/668/Leeuwarden/review

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. Route en beschrijving werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.

Rev: 30/09/24